

ASOCIAȚIA GENERALĂ A ÎNVĂȚĂTORILOR DIN ROMÂNIA

**SIMPOZIONUL INTERNAȚIONAL
„PORTRETE DE DASCĂLI”
„ПОРТРЕТИ ВЧИТЕЛІВ”
„ПОРТРЕТИ НАСТАВНИКА”**

ediția XIII-XIV, 2019

Cernăuți, Ucraina, 1- 2 mai

Suceava, 2 – 4 mai

Mustapici, Veliko Gradište, Kucevo, Svilainat, Serbia, 31 mai – 2 iunie

Arad, 28-30 iunie

Izmail, Cartal, Ucraina, 25 - 27 iulie

volumul XII, partea a III-a (M - R), august 2019

Editura Hoffman, ISBN 978-606-46-0862-8

PRINCIPII DE BAZĂ PENTRU SELECTAREA CONȚINUTULUI EDUCAȚIEI UCRAINEANĂ ÎN ȘCOLILE CU LIMBA ROMÂNĂ DE PREDARE

*Oxana PETRUK, doctor habilitat în științe
pedagogice, cercetător superior al Institutului de
Pedagogie al Academiei Naționale de Științe
Pedagogice din Ucraina*

Ucraina este un stat multinațional, printre Constituție (art. 53), Legea Ucrainei "Cu privire la educație" (art. 7) cetățenilor care aparțin la minoritățile naționale le este garantat dreptul de a satisface nevoile educaționale în limba maternă. În același timp, stăpânirea limbii ucrainene ca limbă de stat este obligatoriu în toate instituțiile de învățământ, precum și școlile cu predare în limbile minorităților naționale.

Deci, timp de aproximativ 30 de ani în școlile din Ucraina cu predare în limba română a fost introdus studierea limbii ucrainene. În această perioadă au fost create în mod repetat programe, au fost editate manuale.

Cu toate acestea, introducerea unei noi paradigme a învățământului lingvistic, care se referă în primul rând la punerea în aplicare a competențelor și a abordărilor comunicative, necesită o actualizare a conținutului învățării limbii ucrainene ca o a doua (non-conexe) și necesită noi abordări ale definiției sale.

În opinia noastră, există acum o nevoie urgentă de a defini așa-numitul conținut de bază al limbii ucrainene care să fie adecvat nevoilor sociale și necesităților elevilor-români, necesar și suficient pentru comunicarea în limba de stat ca mijloc de comunicare interetnică

Este cunoscut faptul că conținutul învățării trebuie să corespundă scopului învățământului, care este definit de ordinea socială. Principalele obiective ale cursului inițial al limbii ucrainene ca limbă de stat în școli cu predare în limba română este de a construi în elevi un anumit nivel de competență de comunicare, care se asigură de către experiență lingvistică și socio-culturală, în concordanță cu oportunitățile și interesele elevilor mai mici legate de vârstă; dezvoltarea

personalității educatorilor prin diferite tipuri de activități de vorbire; pregătirea și capacitatea de a comunica în limba ucraineană în viața personală și publică pentru nevoile personale, în dialogul intercultural; îmbogățirea experienței emoționale și senzoriale, dezvoltarea abilităților de vorbire și de creație.

În lucrările dedicate problemei predării celei de-a doua limbi, se acordă o atenție deosebită principiilor de selecție a conținutului. Considerăm oportună reconsiderarea și clarificarea listei lor prin prisma tendințelor moderne în domeniul educației lingvistice și al obiectivelor de învățământ reînnoite. În conformitate cu aceste poziții, următoarele principii sunt considerate drept prioritate în alegerea conținutului limbii ucrainene ca a doua (nerelevantă):

- valoarea comunicativă a materialului didactic;
- luând în considerare rezultatele analizei comparative a sistemelor lingvistice din prima și a doua limbă;
- minimizarea conținutului învățământului;
- pragmatismul și funcționalitatea materialului didactic;
- luând în considerare experiența lingvistică și de educație a elevilor;
- organizarea tematico-situațională a învățământului de comunicare.

Să analizăm pe scurt esența fiecăruia dintre principiile de mai sus.

Principiul valorii comunicative implică selectarea materialelor lingvistice și de vorbire relevante din punct de vedere cantitativ și calitativ, care să permită organizarea pe un nivel adecvat a comunicării în domeniile, temele și situațiile propuse, corespunde nevoilor comunicative ale elevilor-români și, în conținut, este compatibilă cu abilitățile lor legate de vârstă și interese.

Principiul de considerare a rezultatelor unei analize comparative a primei și a doua limbi este deosebit de important în metodologia de predare a limbilor neînrudite, care sunt limba română și ucraineană. Așa cum a aratat analiza comparativă s-a stabilit că în sistemele de sunete, lexicale, gramaticale ale ambelor limbi sunt la fel de multe diferențe precum și identice sau chiar același material. Luând în considerare acest principiu ne permite să prezicem dificultățile care apar în procesul de studiere a doua limbă, pentru a evita interferențele și pentru a maximiza transpunerea - transferul pozitiv de cunoștințe și competențe dobândite la lecțiile de

limba română. Cu principiul unei analize comparative a limbii, care este considerat esențial, în strânsă legătură se află și *principiul de compresie și de decompresie*. Aici se pune accentul pe predarea materialului comun sau identic în ambele limbi foarte pe scurt, și materialul care nu se potrivește de-l prezentat mai aprofundat.

Principiul minimizării conținutului învățământului presupune selectarea numai a celui material (lingvistic, socio-cultural) care este necesar și suficient pentru a realiza scopul principal al învățământului, accesibil tuturor elevilor și care le permite să-și satisfacă nevoile de comunicare.

Principiile de pragmatism și funcționalitate a curriculumului ar trebui să asigure relevanța conținutului învățământului selectat pentru punerea în aplicare a intențiilor de comunicare a elevilor în cadrul unor teme și situații de comunicare specifice. Acest principiu determină selectarea materialelor educaționale în ceea ce privește funcționarea lor în vorbire. Parțial este unit cu *principiul de frecvență*, ce implică selecția unităților lingvistice și de vorbire, care se caracterizează prin înaltă frecvență în societatea ucraineană și *principiul de tip și variabilitate a materialului lingvistic și de vorbire*, care oferă separarea pentru instruire a unităților de diferite niveluri, care sunt considerate tipice pentru a le utiliza în diferite situații de comunicare.

Principiul luării în considerare a experienței lingvistice și educaționale a elevilor implică accentul pe cunoștințele, abilitățile și capacitățile existente ale elevilor, experiența în activitatea lingvistică și educațională, de asemenea, și selectarea unui material nou care nu duplică ceea ce elevii au învățat în conținutul altor discipline școlare. Prin principiul de mai sus se corelează într-o oarecare măsură și *principiul accesibilității*, care se referă la caracteristicile de vârstă, volumul materialului educațional, complexitatea acestuia, precum și *principiul continuității și al perspectivelor*.

Principiul organizării tematico-situaționale a învățământului de comunicare determină selecția și organizarea rațională a materialelor educaționale, care oferă formare în comunicare în formă orală și scrisă, orientată spre utilizarea în condiții reale de comunicare în funcție de anumite teme, la fel satisface interesele cognitive și nevoile de comunicare ale elevilor în principalele sfere de comunicare.

În plus de principiile pe care le-am analizat, atunci când am determinat conținutul predării limbii ucrainene ca a doua (nerelevantă) limbă, trebuie să se țină cont și de *principiile științei, învățământului diferențiat; învățământul lingvistic și cultură interconectat; valorile educaționale, instructive și de dezvoltare a materialelor educaționale* și altele care asigură optimizarea conținutului selectat și facilitează implementarea eficientă a acestuia în procesul educațional.

Ca urmare a cercetării noastre, am ajuns la concluzia că fiecare dintre principiile noastre ar trebui să fie utilizat împreună cu celalt. În plus, atunci când se selecta conținutul predării limbii ucrainene ca a doua limbă (lingvistic și socio-cultural), prioritatea acestor sau a altor principii se va schimba: unele vor acționa ca principale, iar altele – auxiliare.

Adnotare

Articolul se referă la principiile de bază privind determinarea conținutului predării limbii ucrainene ca a doua limbă (non-conexe) în școlile cu predare în limba română, care ilustrează esența și rolul acestora în asigurarea eficacității predării limbii de stat orientate spre competențe.

Cuvinte cheie: limba ucraineană ca limbă de stat, minoritățile naționale, principii de determinare a conținutului de învățământ, abordare de competență, abordare comunicativă, comunicare, nevoi de comunicare.